Entrevistes | Tomàs Garcia | Actualitzat el 23/07/2022 a les 10:57

Josep Llor: «La vida aquí dalt es va anar apagant quan van desaparèixer les fargues»

Xerrem amb l'últim ferrer d'Alins, un poble on aquest ofici perviu a través de la Fira del Ferro Pirinenc

Tot i haver treballat en mil i un oficis, el de ferrer ha estat el que més ha marcat la vida de Josep Llor | TGE

El passat 10 de juliol, aprofitant la **12ª Fira del Ferro Pirinenc**, vam pujar a **Alins** per visitar al **Josep Llor**, l'últim ferrer del poble. Evidentment, es tracta d'un dia de festa per a ell, ja que tot i ja no exerceix com a tal, als seus **92 anys** és un símbol. La prova vivent d'un món que malauradament ja no existeix i d'un ofici que ha canviat molt, però que es continua reividicant a través de la fira.

Amb sabatilles i ajudant-se d'un bastó, el Josep ens guia carrer amunt fins a la seva ferreria. Amb pas lent a causa de l'edat i la veu ronca després de mil i una converses a la fira -on evidentment ha sigut un dels centres d'atenció- va aturant-se durant l'ascens per explicar-nos com ha anat canviant el poble. Finalment, arribem i el Josep obre la porta vella i ennegrida del lloc on ha dedicat tantes hores de la seva vida. **Entrem, s'asseu sobre una enclusa i la fa sonar amb un martell. L'entrevista pot començar**.

L'últim ferrer d'Alins davant del lloc on ha dedicat tantes hores de la seva vida. Foto: TGE

- Vau néixer l'any 1930.

- Als temps de la República. Jo soc republicà (riu).

- Quan vau decidir fer-vos ferrer?

- Als 15 anys. A casa, el meu padrí i el meu pare ja ho eren. Compartíem ofici i nom: Gepo, el Pepe i jo, Pepito. En vaig aprendre d'ells, però també vaig demanar anar a una ferreria de la Pobla per saber-ne més. Allà hi havia dos germans que eren dos grans operaris; un feia eines de tall i l'altre era expert en ferrar.
[intext1]
- I quan vau acabar vau tornar a pujar cap a Alins?

- Vaig estar-hi només un any, perquè el meu pare estava sol i em necessitava. Quan vaig decidir tornar ell tenia un mosso, però és clar, feines per pagar-lo. Nosaltres fèiem llibreta per tothom i no cobràvem fins a la tardor quan començaven les fires i els pagesos ens portaven el bestiar.

- Era molt dura la feina de ferrer?

- Sí. Sobretot perquè no teníem maquinària. Totes aquestes màquines (les assenyala) les vaig comprar més tard. Em van ser molt útils. Pensa que quan van sortir els tractors, va desmerèixer molts els animals, i el més gros de la meva feina era fer ferradures i posar-les. Fèiem 1.000 ferradures a l'any.

Josep Llor davant totes les peces que ha anat ferrant al llarg dels anys. Foto: TGE

- I les distribuíeu només per aquí a la comarca o anaveu més enllà?

- Sobretot les fèiem per a la gent de la demarcació de Llavorsí: Baiasca, Arestui, però també Tírvia i la Vall de Cardós, on hi havia els animals que treballaven al bosc.

- I per què us vau convertir en l'últim ferrer del poble?

- Cap als anys setanta i vuitanta els ferrers s'anaven jubilant i ja no tenien substituts...

«Jo he fet de tot. El que podia. En aquella època anàvem justos»

- Vau poder viure només de ferrer o vau haver de buscar un altre ofici?

- Jo he fet de tot. Vaig tenir una centraleta per fer passar el corrent que havia sortit a subhasta. I després vaig ser forestal durant 23 anys; van ser els anys més complets que he viscut. Sempre m'han agradat molt la muntanya i el bosc. Durant tres anys també vaig anar amb un camió de Feliciano de Sort, que era *maderista*, i anàvem a Tor a buscar fusta. Feia el que podia mentre el meu pare estava a la ferreria, perquè en aquella època anàvem justos.

- I a quina edat vau decidir deixar de fer de ferrer?

- Als setanta anys encara treballava, i fins fa poc temps també feia algun encàrrec. Com que m'agradava, ho feia content.

Juntament amb el seu pare, el Josep arribava a fer 1.000 ferradures a l'any Foto: TGE

- **Com veieu la Fira del Ferro Pirinenc per a la recuperació de l'ofici?**

- Molt bé. Cada any va a més i és una gran obra pel poble i la comarca. Dissabte vaig estar parlant amb el ferrer de Salàs, l'Enric, durant una bona estona (vaig acabar afònic) i em va dir que és la fira més important de la comarca.
[intext2]
- Creieu que aquestes fires permeten que la gent pugui tornar a la Vall Ferrera?

- Això serà molt difícil. Ja n'ha tornat algun, però són gent diferent; ja no faran mai el que fèiem nosaltres. Aquí al poble, on abans hi havia bancals, ara tot són arbres. Ja no es veuen els trossos, només queden tres pagesos que tenen vaques... La vida aquí dalt es va anar apagant quan van començar a desaparèixer les fargues.

Aleshores encara hi havia una gentada als pobles; aquí a Alins érem uns 300 habitants i recordo que quan anava a estudi a la plaça del poble hi jugàvem uns 40 o 50 nens i nenes... Hi havia vida. Ara, a vegades soc al balcó de casa i hi ha hores que no es veu ningú... Ara bé, anem guanyant una mica d'habitants, però no per ser el que havíem sigut.

Durant l'entrevista el Josep no para d'ensenyar i d'explicar els usos de les eines que anys enrere feia servir. Foto: TGE

I mentre donem per finalitzada l'entrevista, dins la ferreria ja s'ha anat congregant gent. L'espai, com el metall amb un imant, genera una atracció particular, aquella que et transporta a temps pretèrits, on tot semblava més senzill. Tant la ferreria com el Josep són els vestigis d'aquells temps: els símbols de la senzillesa, del treball i de la voluntat de conservar aquelles coses que ens van fer grans.

[despiece] **Col·labora!**

Aquest **article** ha estat redactat gràcies a la **recerca**, el **treball** i l'**esforç** de periodistes. Si valores la nostra feina, ara pots **donar suport al nostre projecte**:

[noticiadiari]68/6462[/noticiadiari][/despiece]

Altres notícies que et poden interessar

[noticiadiari]68/16422[/noticiadiari]
[noticiadiari]68/16255[/noticiadiari]
[noticiadiari]68/16045[/noticiadiari]
[noticiadiari]68/15761[/noticiadiari]
[noticiadiari]68/15620[/noticiadiari]
[noticiadiari]68/15448[/noticiadiari]
[superfillagrantema]1498[/superfillagrantema]